

zator

zostaniesz tu dłużej

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Projekt: Wydanie folderu promującego rodzinny wypoczynek w gminie Zator wraz z promocją walorów Doliny Karwia
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013,
za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania: Stowarzyszenie Dolina Karwia.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Monowice

Neuhof

Stawy

Karszof

Wielotekko

Werchseł

Włosienica

Przerob

Kotolipowice

Poreba-wielka

Stronik

Podolsze

Przeciszów

Lowiecko

106,6

125,0

Podlipki
ZATOR
143,7

Polanka wielka

Zalowiczki

Bugaj

Pastarnik

Piotrowice

Wówieczki

Konaczyna

Rudze

Naborze

zator

zostaniesz tu dłużej

Europejski Fundusz Rolny na Obszar
Ruralny (Obszar Wsparcia)

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Spis treści

Wstęp.....	5
Koniecznietrzeba.....	6
Od czego zacząć?.....	7
Trochę historii.....	8
Komunikacja.....	11
Autem i bez auta.....	11
Rowerem.....	11
Spacerem.....	14
Trochę wysiłku.....	14
Quest? Świetnazabawa!.....	14
Z lotu ptaka.....	14
Ciekawe aplikacje.....	14
Totrzebazobaczyć.....	17
Hodowla karpia.....	23
Dolina Karpia.....	25
Zainwestuj.....	25
Pyszne jedzenie.....	26

Zakupy, gastronomia, agroturystykainoclegi.....	28
Na ryby!.....	30
Kulturalnie.....	32
Zatorskiekalendarium.....	33
10 lat współpracy.....	35
Rodzinne parki.....	36
Ważneadresyitelefony.....	41
Wnagłychwypadkach.....	42

Notka od autora

Dolożyłem wszelkich starań, by treści zawarte w publikacji były aktualne. Zator jednak zmienia się w takim tempie, że czasem trudno nadążyć, dlatego w wielu miejscach czytelnik znajdzie odwołania do stron internetowych w postaci kodów QR. Do ich odczytania konieczny jest tablet lub smartfon z odpowiednią aplikacją. Życzę miłej lektury i wielu wrażeń podczas pobytu w tej sympatycznej okolicy! Łukasz Dziedzic

Tekst

Łukasz Dziedzic

Fotografie

Łukasz Dziedzic, Monika Dziedzic, Jacek Pasternak, Archiwum ROK Zator, Archiwum RZD, Karolina Mostowik

Rysunek

Marcin Romański

Mapa na wewnętrznej stronie okładki

Umgebung von Krakau, Chrzanow, Trzebinia, Alwernia und Zator

Projekt graficzny

Łukasz Dziedzic

Podziękowania

koleżanki i koledzy z ROK Zator, Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej, Marcin Romański,

Wydawca

Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze

im. Jana Matejki

Plac Jana Matejki 1, 32-640 Zator

rokzator.pl

Zator 2014

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ISBN

Druk

Drukarnia i Wydawnictwo GRAFIKON

Jaroszowice 324, 34-100 Wadowice

grafikon.com.pl

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach
Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007 – 2013, poprzez Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania: Stowarzyszenie Dolina Karpia.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Drodzy Goście,

przewodnik, który trzymacie w ręku sprawi, mam nadzieję, że zostanieie w naszej gminie na dłużej. Na dzień, dwa, kilka dni. Zachęci Was do odkrywania uroków tej ziemi na własną rękę, bo tak jest najlepiej. Pie szo, na rowerze, kajakiem, a jak trzeba to i samochodem lub samolotem. Ja natomiast chciałbym zachęcić Was do tego, byście zostali tu na zawsze. By gmina Zator stała się nie tylko ulubionym miejscem rodzinnych wycieczek, ale żeby stała się Waszym domem. Pragnę abyście swoją przyszłość związali z tym właśnie miejscem na Ziemi. Dlaczego mielibyście to zrobić? Po pierwsze żyje się tutaj dobrze, dzięki wypracowanym przez wieki bliskim związkom ludzi i przyrody. Po drugie gmina Zator wykorzystała swoją szansę na historyczny przełom i dzięki olbrzymiej absorpcji unijnych pieniędzy dziś jest liderem w regionie w wielu dziedzinach. To tutaj kilkanaście firm zainwestowało w powstałej nie tak dawno Strefie Aktywności Gospodarczej. Przedsiębiorcy cenią sobie przygotowaną infrastrukturę. Nie bez znaczenia jest położenie geograficzne, bliskość dużych ośrodków miejskich. Zespół, którym mam przyjemność kierować stara się stworzyć przyjazny do inwestowania klimat. Warto rozważyć więc przystąpienie do Strefy, będącej częścią Krakowskiego Parku Technologicznego. To w Zatorze działają dwa duże rodzinne parki rozrywki. Dbamy o gospodarkę, ale nie zapominamy o tym, by dbać o ludzi, którzy tu żyją. To trzeci powód do zamieszkania tutaj. Wiele inwestujemy w podnoszenie jakości życia, dbamy o tradycję i kulturę. Nie zaniedbujemy sportu i rekreacji. Cieszymy się, że nasze działania są dobrze oceniane przez mieszkańców, jak i przez osoby z ze-

wnątrz, czego dowodem są wysokie miejsca w różnego rodzaju rankingach, zestawieniach i konkursach. To, jak się okazuje, ma znaczenie, bo sława Zatora dociera tam, gdzie zapadają strategiczne, kosztowne decyzje. Dzięki temu już wkrótce Zator zyska obwodnicę a potem bezpośrednie połączenie z autostradą A4. Jest jeszcze jeden powód do zmiany adresu na zatorski. Ludzie, którzy tutaj mieszkają. Otwarci, szczerzy, dumni ze swojej małej ojczyzny i bardzo gościnni.

Moim pragnieniem jest, by Zator stał się Waszym oknem na świat! Zapraszam do gminy Zator. Na dłużej.

*Zbigniew Biernat
Burmistrz Zatora*

*zainwestuj
w Zatorze*

Koniecznienie trzeba

- spacerować się wokół zatorskiego Rynku, spróbować dostać się pod Pałac Potockich i obejść budynek dookoła
- na kilka chwil oddać się zadumie w zatorskim kościele parafialnym
- wsłuchać się w modlitwy, którymi przesiąknięte są drewniane kościółki w Graboszycach i Palczowicach
- zobaczyć płaskorzeźbę zdobiącą ścianę magistratu, zatytułowaną „Zator – Stolica Doliny Karpia”, której autorem jest prof. Mieszko Tylka
- stanąć na szczycie kopca Grunwald w Palczowicach i podziwiać okoliczne stawy a także samoloty kołujące przed lądowaniem w podkrakowskich Balicach
- spróbować wędzonego karpia i innych lokalnych przysmaków
- pójść na dobry koncert albo spektakl do Regionalnego Ośrodka Kultury w Zatorze
- odwiedzić „Galerię Szklaną” w ROK-u
- zwiedzić Izbę Regionalną Zatora i Doliny Karpia w odrestaurowanym budynku dawnego Sądu Grodzkiego w Zatorze
- spacerować się wzdłuż Skawy, zobaczyć Tęczak i jaz w Grodzisku
- zobaczyć ciskającego pioruny Zeusa w Parku Mitologii, przenieść się 200 mln lat wstecz, by podziwiać dinozaury
- przygotować się o zawrót głowy w największym w Polsce rodzinnym parku rozrywki
- zaprzyjaźnić się z jaskółką – brzegówką podczas kajakowego spływu Skawą
- spróbować „zapolować” aparatem na wschód słońca albo na ślepowrona
- w lecie posłuchać największych gwiazd polskiej muzyki podczas Święta Karpia na zatorskim Rynku
- jesienią wybrać się na Żniwa Karpiove
- zaopatrzyć się w pyszną rybę, choinkę, ozdoby i prezenty podczas grudniowego, przedświątecznego jarmarku
- wiosną zrobić palmę i kupić co nieco podczas jarmarku wielkanocnego
- kilka dobrych minut czekać w napięciu aż splawik zacznie się ruszać, a złowioną rybę, w geście dobrej woli, wrzucić z powrotem do wody
- przejechać się na rowerze którąś z wytyczonych tras
- objąć wzrokiem całą Dolinę Karpia z pokładu motolotni
- kupić ręcznie wyplataną wiklinę
- zaopatrzyć się w zapas rudzkiej mąki prosto z młyna, przy okazji wysłuchać gawędy o pokoleniach miejscowych młynarzy
- najlepiej tu zamieszkać:)

©romocsi

Znalazłaś, znalazłeś się oto w Zatorze albo masz zamiar wybrać się do stolicy Doliny Karpią. Książka, którą masz w rękę (lub przeglądasz na ekranie komputera), ma ułatwić podjęcie decyzji o podróży w tę część Małopolski albo sprawić, byś poczuła się, poczuł zadowolenie ze słusznie podjętej decyzji. Znajdziesz tu krótkie opisy największych atrakcji, zabytków, miejsc godnych uwagi. Informator pomoże znaleźć nocleg, restaurację, łowisko, trasę rowerową, a także przyda się, gdy będzie potrzebna pomoc. To nie jest encyklopedia wiedzy o tym regionie. Jest to raczej zbiór wskazówek przydatnych do odkrywania tego fascynującego miejsca na swój własny sposób. Samotnie, we dwoje albo z rodziną lub przyjaciółmi.

Od czego zacząć?

Wszystkie miejsca godne uwagi położone są w promieniu kilku kilometrów. Ze względu na ukształtowanie terenu zwiedzanie może przybrać formę rodzinnego spaceru, który z pewnością dostarczy sporo przyjemnych wrażeń. Obcowanie z przyrodą, piękne widoki, historie i historyjki zakłute w zabytkowych murach w połączeniu z nowoczesnymi centrami rodzinnego wypoczynku i rozrywki. To wszystko na wyciągnięcie ręki.

Dobrym miejscem do rozpoczęcia przygody z Zatorzem i okolicą jest zatorski Rynek. Wokół Rynku znajdują się: zabytkowy kościół, Pałac Potockich, przypałacowy park, magistrat z płaskorzeźbą : „Zator – Stolica Doliny Karpią”, fragmenty fortyfikacji miejskich. Sam plac urzeka średniowiecznym układem zabudowy. W budynku Rynek 2 znajduje się Izba Regionalna, galeria oraz sie-

dziba Stowarzyszenia Dolina Karpią. Na Rynku swój początek mają wszystkie trasy rowerowe i nordic walking. To tutaj odbywają się także największe w Dolinie imprezy plenerowe. Rynek w najbliższych latach (po wybudowaniu obwodnicy i wyprowadzeniu ciężkiego ruchu kołowego) zostanie zrewitalizowany.

W budynku biblioteki (wejście obok wejścia do magistratu) znajduje się Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpią. To tam można skierować swoje pierwsze kroki. Pracownicy Centrum z pewnością pomogą w zaplanowaniu pobytu. Centrum dysponuje aktualną bazą danych atrakcji, gastronomii, noclegów. Dysponuje także wydawnictwami i pamiątkami dotyczącymi Zatora i Doliny Karpią. Można skorzystać z komputera z dostępem do internetu.

*Centrum Informacji
Turystycznej
Doliny Karpią
w Zatorze*

**CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ
DOLINY KARPIA W ZATORZE**
Publiczna Biblioteka w Zatorze

Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 2
tel. 33 84-12-219, e-mail: citdk@zator.pl

Godziny otwarcia: Poniedziałek 11:00-19:00, Wtorek
8:00-16:00, Środa 11:00-19:00, Czwartek 8:00-16:00,
Piątek 11:00-19:00, Sobota 9:00-13:00

Powstaje monografia Zatora.

Nad dziełem pracuje kilku naukowców. Tymczasem powstało dzieło o Graboszycach. Dzieło „Obrazy z życia Graboszy” autorstwa Marii Madej dostępne jest w Izbie Regionalnej TMZZ oraz w bibliotekach.

Trochę historii...

Nim powstało nasze państwo ziemie te zamieszkiwane były przez plemię Wiślan. Pierwsze osady zakładane były w dolinach Skawy, Soły i Wisły. Po powstaniu państwa polskiego obszar ten był częścią rządzonej przez Piastów Małopolski. Ok. 1179 roku Kazimierz Sprawiedliwy podarował kasztelanii oświęcimską z obecną zatorszczyzną Mieszkowi Płatonogiemu. Tym samym zatorszczyzna trafiła pod panowanie Piastów Śląskich, a granicą pomiędzy księstwem opolskim Mieszka Płatonogiego i dzielnicą krakowską, którą władał Kazimierz Sprawiedliwy stała się Skawa. To właśnie wtedy nad Skawą powstał graniczny gródek, którego zadaniem było strzec szlaków handlowych z Małopolski na Śląsk. Pierwsza wzmianka o Zatorze, wtedy jeszcze wsi, pochodzi z roku 1228 w związku z nadaniem miejscowości Klemensowi z Ruszczy, wojewodzie opolskiemu. Klemens przekazał wieś książęca Zator klasztorowi benedyktynów w Staniątkach koło Krakowa. W 1281 roku Zator stał się częścią księstwa cieszyńskiego. Dokumentem z 10. listopada 1292 roku Mieszko, książę cieszyński i pan na Oświęcimiu, nadał Zatorowi prawa miejskie. Między 1312 a 1317 rokiem z podziału księstwa cieszyńskiego powstało księstwo oświęcimskie, a w 1445 roku z podziału księstwa oświęcimskiego powstało Księstwo Zatorskie, ze stolicą w Zatorze. Pierwszym księciem zatorskim został Wacław. Miasto zyskało obronne wały, znacznie się powiększyło, rozpoczęła się budowa zamku. W mieście na ważnym handlowym szlaku kwitł handel i rzemiosło. W 1456 roku księstwo zatorskie zostało zhołdowane Polsce. W 1494 roku Janusz, ostatni książę zatorski, sprzedał księstwo Janowi Olbrachtowi, królowi polskiemu. Sejm Walny w Warsza-

wie w 1513 roku dokonał prawnego włączenia księstwa zatorskiego do Polski. Po tragicznej śmierci Janusza władzę w księstwie, w imieniu króla, przejął starosta. Zatorszczyzna włączona została do województwa krakowskiego przy zachowaniu tytułu księstwa i niewielkich odrębności ustrojowych. W tamtych czasach miasto przeżywało gwałtowny rozwój. Stało się gospodarczym, kulturalnym, politycznym i intelektualnym centrum. Niestety, Zator jak większość miast w Polsce, doświadczył zniszczenia i upadku, których przyczyną były wojny szwedzkie. Na domiar złego okolicę nękały nieurodzaje, zarazy, wylewała Skawa. Po pierwszym rozbiórze ziemia zatorska trafiła pod władanie Austrii. Księciem zatorskim został cesarz Austrii. W 1778 roku rząd austriacki sprzedał dobra zatorskie Fryderykowi Piotrowi Duninowi. Przez następnych 160 lat Zator był własnością kolejno: Duninów, Poniatowskich, Tyszkiewiczów, Wąsowiczów, Potockich. Miasto powoli dźwigało się z zapaści. Uruchomiono linię kolejową ze Skawiny do Oświęcimia, powstawały niewielkie wytwórnie, zakłady rzemieślnicze, rozwijał się handel, bardzo dobrze prosperowała gospodarka rybna. Do walki z nękającymi okolicę pożarami w 1865 roku powołano Straż Ogniową. Od 1871 roku działała w mieście Czytelnia Miejska. W Rynku od 1891 roku funkcjonował Sąd Grodzki a od 1892 roku poczta. Od 1895 roku Zator miał swój bank - Towarzystwo Zaliczkowe. W okresie walk o niepodległość Zator wstąpił się prężnie działającym Związkiem Strzeleckim. Po wybuchu II wojny światowej Zator został wcielony do Rzeszy Niemieckiej. 26 stycznia 1945 roku wojska niemieckie wyparte zostały przez wojska radzieckie, wchodzące w skład 60 Armii I Frontu Ukraińskiego. W latach 1975 – 1998 Zator należał do województwa bielskiego.

każdy parafialny →

Skara

Pałac Potockich

park

* Izba Regionalna ←

Rynek

magistrat
Flakomercia →

Centrum Informacji Turystycznej
Dziury Karpia : biblioteka ↗

Pdlicja →

basen : siarnica pod chmurką

Regionalny Ośrodek Kultury

X fajny plac zabaw dla dzieci
↓

Centrum Zatora
fot. Monika Dziejic

Wschód słońca nad stawami

fol. Karolina Mostowik

Komunikacja

Zator leży na skrzyżowaniu dwóch ważnych dróg krajowych: biegnącej od Gliwic do Krakowa drogi numer 44 oraz DK 28, która zaczyna się właśnie tutaj a kończy na przejściu granicznym w Medyce (stąd drogowaskazy do Zatora znajdziemy daleko na wschodzie, np. w Krośnie). W osi północ południe przez Zator przebiega droga wojewódzka nr 781 (Chrzanów – Łękawica).

Jeśli chodzi o komunikację publiczną to do Zatora dostaniemy się jedynie autobusem lub busem z Oświęcimia, Babic, Skawiny i Krakowa, Wadowic. Niestety nie ma regularnych połączeń między Zatorem a Andrychowem. Chwilowo zawieszono kursowanie pociągów pasażerskich na linii Oświęcim – Skawina. Druga linia kolejowa biegnąca przez teren gminy Zatora (Wadowice – Spytkowice) jest nieczynna od wielu lat.

Główny przystanek autobusowy znajduje się na placu Kościuszki, blisko Rynku. Stąd odjeżdżają prywatne busy jak i autobusy PKS i innych przewoźników. W Zatorze nie ma postoju taksówek.

Dojazd do węzła autostradowego w Chrzanowie zajmie nam ok. 30 min (22 km). Podróż do centrum Krakowa (ok. 55 km) bez korków zajmie nam godzinę. Tyle samo powinna nam zająć podróż do Katowic. Około 20 min. będzie trwała podróż z Zatora do Oświęcimia, Wadowic, Andrychowa.

Najbliższe lotnisko to podkrakowskie Balice, oddalone o ok. 40 km (w zależności od trasy, którą wybierzemy). Port lotniczy w Pyrzowicach oddalony jest od Zatora o 80 km. Można też przylecieć statkiem powietrznym o masie nie przekraczającej 1,5 tony, bo do obsługi ta-

kich statków powietrznych przystosowane jest niewielkie lotnisko, 4,5 km od centrum miasta. W planach jest budowa szybkiej drogi do węzła autostradowego w Alwerni. Zatorski samorząd stara się o przywrócenie pociągów na trasie Oświęcim – Kraków. Obecny dworzec ma zyskać zupełnie inny wygląd i charakter.

Autem i bez auta

Bez samochodu przedostanie się z miejsca na miejsce może stanowić problem zwłaszcza jeśli cel podróży znajduje się poza głównymi szlakami komunikacyjnymi. Podróż samochodem będzie za to przyjemnością. Drogi w większości są w bardzo dobrym stanie. Po płaskim terenie doliny Skawy świetnie podróżuje się rowerem. Wędrówki piesze nie są męczące a większość atrakcji turystycznych znajduje się w zasięgu kilkunastominutowego spaceru. Całą gminę, od południa na północ przepłynąć można kajakiem. Własnym albo wypożyczonym. Indywidualnie albo podczas zorganizowanego spływu.

Rowerem

Gmina Zator przygotowała dla fanów dwóch kółek specjalną publikację. Jest dostępna w wersji papierowej, można też, przygotowując się do wyprawy do Zatora, ściągnąć ją z internetu (zeskanuj kod). Trasy są bardzo dobrze, fachowo opisane. Autorzy rowerowego przewodnika zachęcają do tego, by gminę Zator zwiedzać na rowerze i proponują sześć tras (zerknij na mapkę z trasami). Wszystkie zaczynają się i kończą na zatorskim Rynku. Pierwsza z nich, czerwona, to trasa nazwana „Serce Doliny”. Do pokonania mamy prawie 22 km wo-

podróży kajakiem

Chcesz mieć dworzec?

Stare budynki przystanków kolejowych wzdłuż nieczynnej już linii z Wadowic do Spytkowic czekają na nowych właścicieli. Nowego właściciela ma już budynek w Grodzisku. Nieczynna linia kolejowa 103 ma nawet swoją stronę internetową.

Linia 103

kół Zatora. Trasa nie jest trudna, wiedzie w większości małowymagowymi, asfaltowymi drogami. Jej przejechanie zajmuje ok 1 h bez specjalnego forsowania się. Podczas rowerowej wyprawy tą trasą dwukrotnie przekroczymy Skawę, a po drodze mijając będziemy m.in. stuletni jasek w Grodzisku, młyny w Rudzach, stawy na Przyrębnie, przejedziemy „krowim mostem”. Trasa oznaczona kolorem pomarańczowym to propozycja rowerowej wycieczki w piękne wąwozy w Laskowej. Przy okazji przejedziemy się brzegiem Skawy obok pięknych poźwirowych zbiorników Tęczak i Szczupak, a także obok Zatorlandu. Przejechanie 14-kilometrowej trasy zajmuje ok. 45 min. Nieco więcej wysiłku włożymy w pokonanie pagórkowatych fragmentów drogi w Laskowej i Grodzisku. Trzecia propozycja (kolor żółty) to przejażdżka wzdłuż Skawy do Kopca Grunwald w Palczowicach przez Smolice. Po drodze mijając będziemy żwirowe wyrobiska w okolicach Skawy. W drodze powrotnej zwiedzić można drewniane kościółki w Palczowicach. Korzystając z niniejszego przewodnika można samemu nazwać poszczególne elementy drewnianej architektury. Wycieczka (bez przystanków) zajmuje ok. 30 min, do pokonania mamy prawie 12 km. Po drodze nie ma żadnych wzniesień czy stromych podjazdów. Trasa Zielona to gratka dla miłośników bezdroży, grobli i żwiru. Prawie połowa tej trasy wiedzie drogami bez asfaltu ale dla wrażeń, jakich może dostarczyć jej pokonanie, naprawdę warto. Trasa biegnie między zbiornikami i stawami. Mijamy Zbiornik Piastowski, Tęczak, stawy w Rudzach, by na koniec przejechać drogą między stawami gospodarstwa rybackiego na Bugaju. Pokonanie 12 kilometrów powinno zająć nam pół godziny. Trasa „niebieska” nazwana została

*O tym, że gmina Zator nadaje się do uprawiania sportów rowerowych świadczą sukcesy zawodniczek i zawodników z Zatora. **Rita Malinkiewicz** Mistrz Polski 2014 MTB XCM kat. U23, wicemistrz 2014 XCM kat. elita, Mistrz Polski 2013 MTB XCO kat. junior, II wicemistrz 2011 MTB XCO kat. junior młodszy, uczestniczka Mistrzostw Świata w RPA i Austri, reprezentantka Polski na Puchary Świata w kolarstwie górskim, II wicemistrzyni Polski w kolarstwie szosowym. **Gabriela „Gabi” Wojtyła** Mistrz Polski 2012, Mistrz Polski 2013, zwyciężczyni klasyfikacji generalnej Pucharu Polski 2014. **Dariusz Batek** wicemistrzostwo świata MTB, Mistrz Polski w Maratonie MTB 2008, 2012, Mistrz Polski w XC 2005, 2007, Mistrz Polski MTB sztafeta 2005, 2006, 2007, 2008, Mistrz Polski na Szosie 2005, 2008, Puchar Polski w Maratonie MTB 2012, Puchar Polski XC 2007.*

widokową i jest to nazwa jak najbardziej uzasadniona. Widoków dostarczy nam podróż malowniczymi drogami Laskowej i Trzebieńczyc. Prawie 19 km obcowania ze wspaniałymi pejzażami zajmie nam ok. 55 min. Trasa zaliczana jest do trudnych, ale bez przesady. Na koniec trasa wyczynowa dla tych wszystkich, którzy lubią kolarstwo górskie. W Laskowej wytyczona została trasa World Cup MTB. Warto dodać, że gmina Zator leży na rowerowym Zielonym Szlaku Kraków - Wiedeń utworzonym w ramach sieci Greenways oraz na Szlaku Doliny Karpia. Jest też kilka innych szlaków rowerowych łączących okoliczne miejscowości.

*na terenie trasy
po gminie Zator*

...i nie tylko

Pobierz questy

*zachodniamalopolska.pl
dla androida i iOS*

*Ekomuzeum
Doliny Karpia*

Spacerem

Okolice sprzyja spacerom i to o każdej porze roku. Można zaopatrzyć się w mapę (lub mieć w ręku ten przewodnik) i ruszyć na spacer po dolinie Skawy. Trudno tutaj trafić na miejsce w jakiś sposób niebezpieczne. Można też skorzystać z wyznaczonych i oznakowanych tras nordic walking (szukaj na mapie). Na trasach znajdziemy specjalne plansze z instrukcjami.

Trochę wysiłku

Mieszkańcy jak i turyści mają do dyspozycji strefę aktywności portowej przy szkole w Zatorze (przy ul. Kongresowej, na przeciwko Komisariatu Policji). Można tam do późna w nocy (teren oświetlony) pograć w koszykówkę albo siatkówkę. Czynna jest także siłownia „pod chmurką”. Rodziny z mniejszymi dziećmi mogą skorzystać z ogólnodostępnego, bezpiecznego, bo ogrodzonego placu zabaw dla dzieci przy przedszkolu „Złota Rybka” (wejście od ul. Słowackiego albo od strony Regionalnego Ośrodka Kultury). Miłośnicy piłki nożnej mają do dyspozycji boisko „Orlik” w Palczowicach. By skorzystać z boiska trzeba skontaktować się z animatorami.

Quest? Świetna zabawa!

Nie ma lepszej rodzinnej zabawy nad Quest. To metoda odkrywania polegająca na tworzeniu szlaków, którymi można wędrować kierując się nie znakami ale wskazówkami zawartymi w wierszykach. Na końcu szlaku czeka skarb! To skrzyneczka z pieczętką, której odcisk jest potwierdzeniem wyprawy.

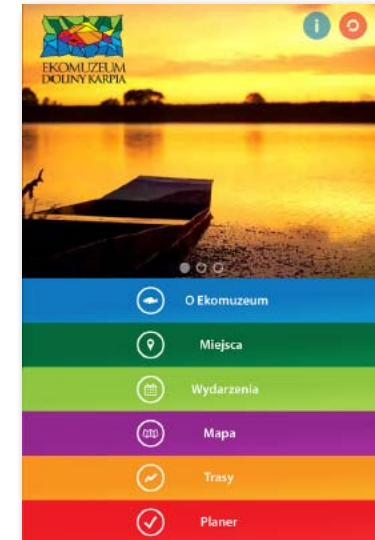
Z lotu ptaka

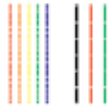
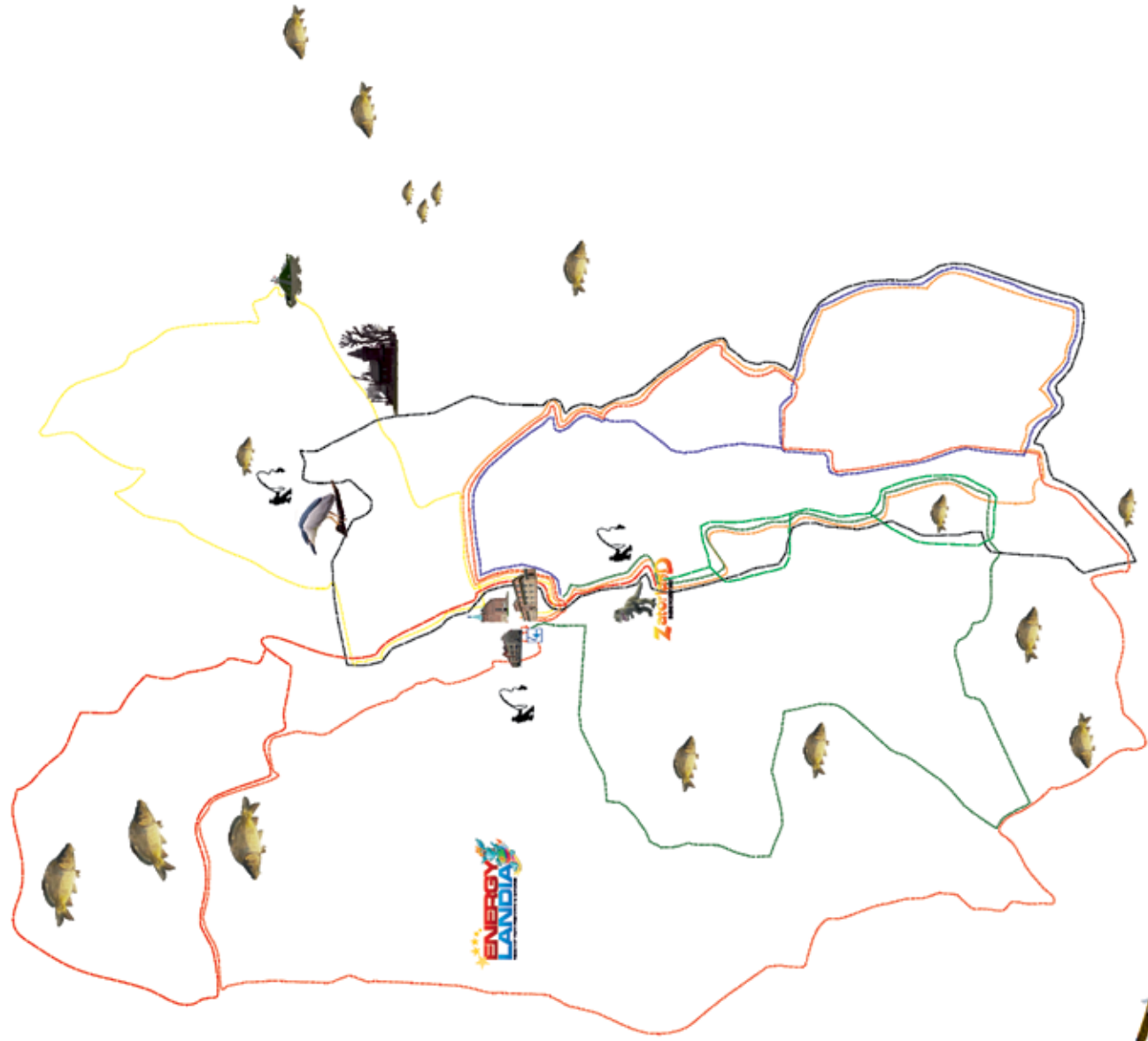
Jeśli komuś znudzi się Zator widziany z poziomu gruntu powinien koniecznie udać się na lotnisko Zator. Przy odrobinie szczęścia można znaleźć pilota, który weźmie nas na krótką, powietrzną wyprawę po okolicy.

Lotnisko wprawdzie położone jest w miejscowości Gierałtowiczki ale piloci między sobą mówią o nim „lotnisko Zator”. Lotniskowe zabudowania znajdziemy podążając z Zatora w stronę Andrychowa, ok. 4,5 km od centrum miasta. Pas startowy ma 500 m długości. W lecie lotnisko tętni życiem, zwłaszcza popołudniami, kiedy warunki do latania bywają najlepsze

Ciekawe aplikacje

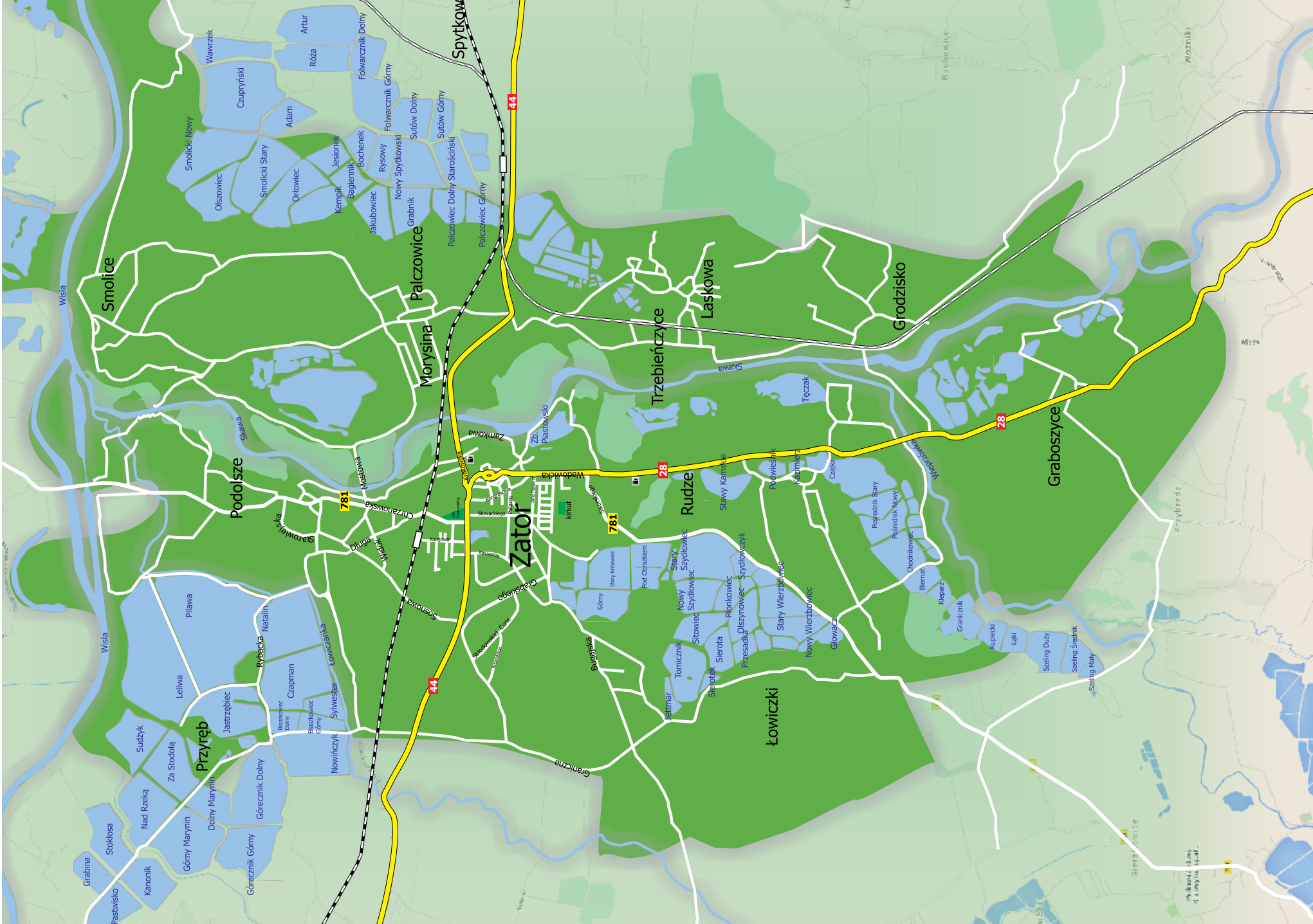
Dostępne są aplikacje ułatwiające planowanie wyprawy i poruszanie się po Dolinie Karpia. Pierwszą z nich znajdziemy na portalu zachodniamalopolska.pl, druga przygotowana została w ramach programu Ekomuzeum Doliny Karpia. QR kody z linkami do aplikacji znajdziesz obok.

traj rowerowe

traj nordic walking

Smolcice

Podolsze

Przyręb

Zator

Rudze

Trzebieżycze

Laskowa

Grodzisko

Graboszyce

Łowiczki

Palczowice

Morysina

Spytków

Wisła

781

44

44

28

28

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Skala 1:50 000

Pałac Potockich dziś i w latach 70-tych.

fol. Monika Dzedzic / archiwum RZD

To trzeba zobaczyć

Kościół parafialny w Zatorze

Zatorska świątynia konsekrowana została w 1393 roku. Powstała w miejscu romańskiej świątyni. Kościół zbudowany jest z cegły i łamanego kamienia. Świątynia była wielokrotnie restaurowana. Dzięki współpracy gminy Zator z krakowską Akademią Sztuk Pięknych, co roku grupa studentów Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki odnawia jakiś fragment tej zabytkowej świątyni. Wewnątrz kościoła znajdziemy liczne pamiątki. Szczególną uwagę zwraca spizowa chrzcielnica z XV wieku, mozaika ECCE HOMO z wieku XVI czy fragmenty fresków na ścianach, odsłonięte podczas renowacji. Gotycki ołtarz główny pochodzi z 1886 roku. Na dzwonnicy zawieszono zabytkowe dzwony. Obok kościoła znajduje się grobowiec księżnej Apolonii Poniatowskiej, właścicielki dóbr zatorskich w XVIII/XIX w. W krypcie pod kościołem spoczywają m.in.: Anna z Tyszkiewiczów Potocka- Wąsowiczowa i jej mąż gen. Stanisław Wąsowicz - adiutant Napoleona I oraz Ludwika i Maurycy Potoccy.

Pałac Potockich

Pałac znajduje się tuż obok kościoła parafialnego. Niestety zwiedzanie pałacu nie jest możliwe. Do niedawna pałacowe drzwi otwierane były podczas Święta Karpia. W związku z pogarszającym się stanem budynku dziś do Pałacu nie wejdziemy, a szkoda. Pozostaje tylko przeglądanie fotografii, których na szczęście w internecie jest mnóstwo. Budynek ma kształt prostokąta z wysuniętą nieco wieżą. Parter budynku to odrestaurowane sale: myśliwska, bluszczowa, złota i paprociowa. Na ścianach cenne malowidła i sztukaterie w stylu pompejańskim wykonane przez Liattiego i jego asystenta Kajetana Golińskiego. Z bogatego wyposażenia zamku do dziś przetrwały jedynie kominki oraz fragment marmurowej płyty z napisami w języku tureckim. Tajemnicza płyta znaleziona została na polach w okolicy Zatora.

Pałac obecnie znajduje się w rękach spadkobierców dawnych właścicieli. Wcześniej był we władaniu Instytutu Rybactwa Śródlądowego a jeszcze wcześniej znajdował się tutaj Instytut Zootechniki. Na trzecim piętrze urzą-

O wyposażeniu zamku krążą legendy. Prócz mebli, militariów, wymienia się srebrną tacę królowej Bony, sztuce, których używał Napoleon, róg myśliwski z kości słoniowej w który dął podczas polowań król August II, siodła używane przez Jana III Sobieskiego i Stefana Batorego, pas księcia Józefa Poniatowskiego i wiele innych. W galerii podziwiać można było dzieła Leonardo da Vinci, Bacciarellego, Bernarda Canaletto czy Velazqueza. Kolekcja została wywieziona przez Niemców w 1939 r. Tylko jej część udało się przenieść do majątku Potockich w Jabłonnie.

*Wirtualny spacer
po zatorskim kościele*

dzono mieszkania dla pracowników Instytutu. Kiedyś mieściła się tutaj także porodówka. Po wojnie pałac służył jako magazyn zboża i koszary. Historia zamku sięga powstania Księstwa Zatorskiego w 1445 roku. Książę Wacław przystąpił do budowy zamku i miejskich fortyfikacji. W XVI wieku zamek został przebudowany w stylu renesansowym. Powstaje piękny, tarasowy ogród. Potop szwedzki zamienia zamek w ruinę. Dopiero objęcie starostwa zatorskiego przez Piotra Dunina na pocz. XVIII wieku przynosi systematyczną poprawę stanu zatorskiego zamku. Po rozbiorach zamek trafił w ręce Austriaków. Fryderyk Piotr Dunin, syn Piotra, odkupił zamek wraz ze wszystkimi dobrami od rządu austriackiego. Zamek wyremontował i przebudował w wygodną rezydencję. Obiekt przechodził w ręce Poniatowskich, Tyszkiewiczów herbu Leliwa, Wąsowiczów herbu Gozdawa i Potockich herbu Pilawa. Kolejna wielka przebudowa zamku to rok 1836. Skala tej przebudowy jest imponująca. Pod kierunkiem włoskich architektów Franciszka Marii Lanciego i Parysa Filippiego zamek przebudowany zostaje w stylu neogotyckim. To właśnie wtedy powstaje ryzalitowa wieża bramna z 4 nadwieszonymi wieżyczkami, brama wjazdowa z blankami. Pałacowy ogród zmienia się w rozległy park w stylu angielskim. W 1939 roku zamek zostaje obrabowany przez Niemców. W 2013 roku pałac przekazany został spadkobiercom.

Magistrat

Zatorski magistrat wybudowany został w 1903 roku. Jego północną ścianę zdobi płaskorzeźba „Zator – Stolica Doliny Karpia” wykonana przez prof. Mieszka Tylkę. Płaskorzeźba przedstawia Zator z lotu ptaka. Najlepiej wygląda podświetlona wieczorem i nocą. Cienie nadają jej dodatkowy wymiar.

Kirkut

Żydowski cmentarz znajduje się w południowej części miasta przy ulicy Słonecznej (przecznica głównej Wadowickiej). Założony został prawdopodobnie w połowie XIX wieku. Podczas II wojny światowej został zdewastowany. Do dziś zachowało się ok. 50 nagrobków. Dzięki staraniom pochodzącej z Zatora Anny Wencel cmentarz został zinwentaryzowany. Mężczyźni powinni przed wejściem nakryć głowę.

Przed wojną społeczność żydowska w Zatorze liczyła ok. 500 osób. Zniszczona przez Niemców podczas II wojny światowej synagoga znajdowała się w miejscu dzisiejszego Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w centrum miasta.

Dwór w Graboszycach

Do dworu w Graboszycach trafimy udając się z Zatora w stronę Wadowic. Dwór położony jest po lewej stronie drogi krajowej w dolince, tuż za skrzyżowaniem z drogą w kierunku Głębowic.

Początki dworu w Graboszycach to XVI wiek. Obronny dwór wielokrotnie był przebudowywany, wielokrotnie zmieniał właścicieli. Za sprawą hrabiego Stanisława Sołtyka, który kupił dwór w 1835 roku, zmienił się w romantyczną siedzibę. Hrabia, wybitny erudyta i kolekcjoner, pojął za żonę Annę Henriettę z Ankwiczów. To dla niej Adam Mickiewicz napisał „Do mojego cziczeronie” oraz „Do mojej Henrietty”. Henrietta stała się także pierwowzorem Ewy Horeszkówny z Pana Tadeusza i postaci Ewy z III części Dziadów. Ostatnim właścicielem dworu był Ludwik Chrząszcz, który dostał się do niemieckiej niewoli już podczas kampanii wrzesniowej. Wyposażenie dworu zniszczone zostało przez uciekających w popłochu w styczniu 1945 roku Niemców. Dzieła zniszczenia dopełni-

li żołnierze sowieccy. Okres po wojnie to czas popadania dworu w ruinę. Od niedawna dwór ma nowego właściciela, który ostro wziął się do prac związanych z przywróceniem obiektowi dawnego blasku.

Grodzisko

W Grodzisku ludzie mieszkali już pięć wieków przed naszą erą. Pola były tu żyzne, w pobliżu wiodły kupieckie szlaki, wody Skawy tworzyły naturalną barierę ochronną. Kolejna fala osadnictwa w Grodzisku nastąpiła we wczesnym średniowieczu. To właśnie z tego okresu pochodzą znalezione podczas wykopaliśk w 1990 roku przedmioty. Żelazny topór oraz fragmenty ceramiki wykopane w Grodzisku przez archeologów znajdują się dziś w zbiorach Muzeum Historycznego w Bielsku – Białej. Placówka ta zgromadziła również inne, ciekawe eksponaty z zamków, dworów i pałaców m.in. z Graboszyc.

Ślady starego grodu znajdziemy poniżej budynku szkoły i schroniska. Warto tu udać się też ze względu na przepiękne widoki.

Wąwozy w Laskowej

Warto wybrać się na pieszą wycieczkę do wąwozów w Laskowej. Przed laty wytyczono tutaj ścieżkę przyrodniczą „Górki Bachowskie – buczyna” i w wielu miejscach pojawiły się zielone listki – symbol graficzny ścieżki. Owe wąwozy to dolinki ze stromymi stokami. Niektóre są suche, niektórymi płyną strumyki.

Kopiec Grunwald

Do kopca dojedziemy jadąc z Zatora w stronę Krakowa. Za mostem na Skawie, na skrzyżowaniu, skręcamy w lewo i dalej za główną w kierunku Palczowic. Na skrzyżowaniu za Domem Ludowym zjeżdżamy z drogi głównej (na skrzyżowaniu na wprost). Po przejechaniu kilkuset metrów, przed zabudowaniami skręcamy w zwirową dro-

gę w prawo.

Kopiec usypany został przez okolicznych mieszkańców w 1910 roku dla upamiętnienia zwycięstwa oręża polskiego pod Grunwaldem. Zniszczony przez Niemców odbudowany został na tysiąclecie państwa Polskiego. Nie był w zbyt dobrym stanie, dlatego podjęto decyzję o jego odbudowie i w 2010 roku usypany od podstaw w nowym miejscu kopiec został uroczystie otwarty. Dziś jest celem pieszych wędrówek. Z 14-metrowego kopca rozciąga się świetny widok na okolicę.

Izba Regionalna Ziemi Zatorskiej i Doliny Karwia

Izba mieści się w dawnym budynku Sądu Grodzkiego przy ulicy Rynek 2, na pierwszym piętrze. Zbiory Miłośników są imponujące. Mnóstwo jest przedmiotów wygrzebanych gdzieś na strychach. Są fotografie, dokumenty, pamiątki po ludziach i wydarzeniach. Są eksponaty związane z historią, przyrodą, tradycją. Ściany zdobi malarstwo związane z tą ziemią. Izba przystosowana jest do prowadzenia lekcji historii z wykorzystaniem multimedii. Jest też miejscem z spotkań członków tego prężnie działającego Towarzystwa.

Kapliczki

Na ziemi zatorskiej mnóstwo jest przydrożnych krzyży i kapliczek. TMZZ zorganizowało nawet wystawę fotografii poświęconą tej formie architektury sakralnej. Kapliczki są różne: szafkowe, domkowe, postumentowe, wnękowe. Są też pomniki. Trzy, w Zatorze, Podolszu i Palczowicach poświęcone są Janowi Nepomucenowi. W Zatorze znajdują się duże figury św. Jana Kantego i św. Rocha.

Kościółek w Graboszycach

Kościółek położony jest ok. 200 m od drogi krajowej nr 28. Jadąc w kierunku Wadowic mijamy dwór i szkołę (po lewej), przed zakrętem skręcamy w prawo i dalej koło re-

Jaz na Skawie

Obiekt ma 100 lat. U stóp jazu działa niewielka elektrownia wodna. Jaz w grodzisku tworzy niewielki zalew, z którego woda zasila stawy w okolicy. Na brzegu zalewu znajdują się opuszczone dziś budynki przepompowni. Olbrzymie pompy wielkimi rurami tłoczyły wodę do Huty Katowice. Wraz z ograniczeniem produkcji huta zmniejszyła zapotrzebowanie na wodę i przepompownia przestała działać.

Ludwik Wittgenstein
W latach 1914 – 1915 jako kanonier na patrolowym okręcie „Goplana” w okolicy Zatora Wisłą zapuszczał się filozof Ludwik Wittgenstein (1889 – 1951). Być może gdzieś na wiślanym brzegu w okolicach Podolsza młody Wittgenstein stwierdził, że „Granice mojego języka oznaczają granice mojego świata”.

W okolicy znajduje się jeszcze kilka ciekawych kościółków. W kościółku w Woźnikach znajdziemy polichromię wykonaną ręką prof. Wiktora Zina. Ciekawy jest drewniany kościółek w Radoczy a w kościółku w Polance Wielkiej zawieszony był jeden z najstarszych dzwonów w Polsce. Dziś wzywa mieszkańców na nabożeństwa z dzwonnicy nowego kościoła.

mizy i Domu Ludowego.

Kościółek pw. św Andrzeja wybudowany został ok. 1585 roku. Na początku XVII wieku dobudowano czworoboczną drewnianą wieżę, którą w XVIII wieku podwyższono i dobudowano hełm zwieńczony krzyżem. Do 1882 roku świątynia otoczona była tzw. „sobotami”. Kościółek jest jednonawowy, budowany w zrąb, kryty gontem. Wnętrze jest barokowe. Kościółek leży na Szlaku Architektury Drewnianej. Co ważne, kościółek cały czas służy lokalnej społeczności. Odprawiane są w nim nabożeństwa, odbywają się koncerty. Obok plebanii wybudowany został Park św. Andrzeja. Ławeczki, święte figury, alejki to świetne miejsce do oddania się zadumie. W parku odprawiane są plenerowe nabożeństwa. Dominującym elementem parku jest charakterystyczny, biało-czerwony krzyż św. Andrzeja. Raz w roku przeprowadzane są próby systemu przeciwpożarowego. To wyjątkowe zjawisko. Przez kilka minut kościółek spowity zostaje mieniącą się kolorami tęczy mgiełką.

Kościółek w Palczowicach

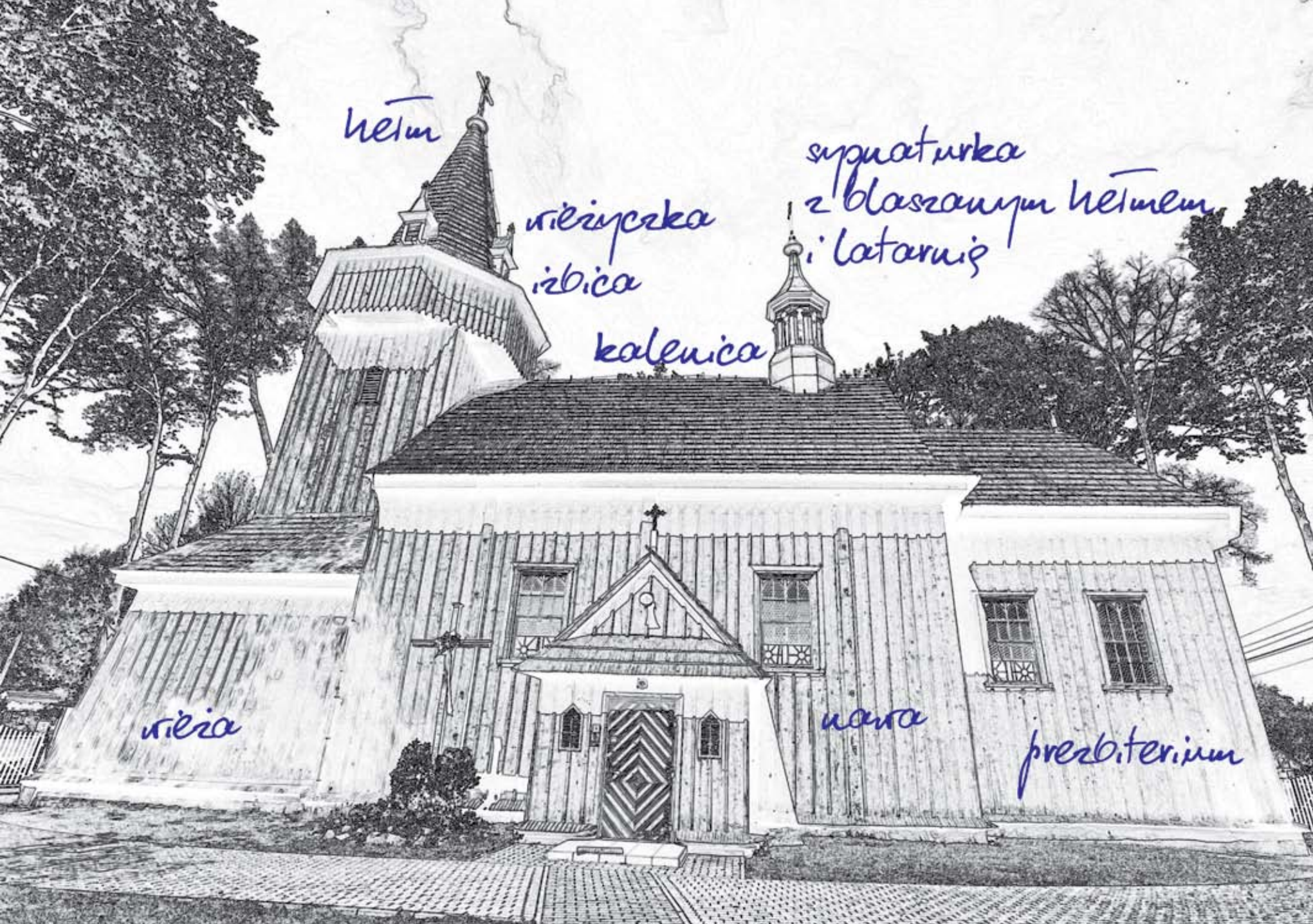
Do kościółka trafimy udając się na zatorskie osiedle Morysina (wylot na Kraków, za mostem na Skawie na skrzyżowaniu w lewo a później za główną w kierunku Smolic).

Kościółek w Palczowicach wybudowany został w 1894 roku w miejscu starej, XV-wiecznej świątyni. Kościółek pw. św. Jakuba Apostoła kryty jest gontem. Bardzo charakterystyczna jest drewniana wieża z ośmioboczną izbicą i czterema niewielkimi wieżyczkami. We wnętrzu znajduje się XIX wieczna polichromia oraz dwa późnorenesansowe ołtarze.

Wnętrze kościoła w Graboszycach
fot. Monika Dziedzic

katedra

wielopolska
izbica

sypiaturnia
z blaszanym katedrem
i latarnia

kalenica

wiezia

nawa

presbiterium

Kościół w Palczowicach
fot. Monika Dziędzic

Stawy na Bugaju
fot. Monika Dziedzic

Hodowla karpia

Stawy zajmują prawie 1/4 powierzchni gminy Zator. Hodowla karpia w tej okolicy ma swój początek w XIII wieku. Za czasów Bolesława Krzywoustego Ziemia Zatorska trafiła z woli króla do jego syna, Władysława II Wygnąca. W 1291 roku syn Władysława, Mieszko Płatonogi zezwala na budowę trzech młynów na Skawie oraz odnowienie zniszczonego wylewającą Wisłą jeziora. I tak oto zaczyna się gospodarka rybacka, która doprowadzi w efekcie do powstania naszej chluby – linii karpia zatorskiego, zwanego również królewskim. Z różnym nasileniem gospodarka rybacka prowadzona jest przez ponad siedem wieków. Zatorski karp trafiał na królewskie stoły, był i jest ceniony w Polsce i za granicą. Stawy, które dziś zajmują prawie 2 tys. hektarów, decydowały i decydują o charakterze całej okolicy. Przez te wszystkie lata stały się unikatowym na skalę światową siedliskiem wielu gatunków zwierząt. Rosną tutaj rzadko spotykane rośliny.

Stawy w Dolinie Karpia są płytkie, mają równe dno, pochylone w kierunku pidła (mnicha). Zasilane są wodą z kanałów. Gospodarkę rybną na większości z nich prowadzi Rybacki Zakład Doświadczalny Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie.

Stawy na Przyrębie

Na Przyręb dostaniemy się podążając w stronę Oświęcimia. Za restauracją „Pod Lipami”, na skrzyżowaniu, skręcamy w prawo. Na Przyręb prowadzi czerwona trasa rowerowa (Serce Doliny) oraz czerwony szlak nordic walking. Gospodarstwo rybackie na Przyrębie to 461 ha na których znajdują się 23 stawy. Ryby hoduje się w tym

miejscu od XIV wieku, ale dzisiejszy kształt stawy zawdzięczają remontom przeprowadzonym między 1960 a 1990 rokiem. Stawy są mocno zarośnięte. Znajdziemy tutaj charakterystyczne dla Doliny Karpia rośliny: kotewkę orzecha wodny i grzebieńczyka ale także wiele innych. Stawy na Przyrębie to także siedlisko ptactwa. Informacje o faunie i florze tego miejsca znajdują się na specjalnych tablicach wzdłuż dwóch ścieżek przyrodniczych wytyczonych na Przyrębie. Pierwsza ścieżka – „Marynin” prowadzi wokół górnego i dolnego Marynina. Ścieżka „Maurycy” jest dłuższa. Okrążamy nią stawy Jastrzębiec i Jastrzębczyk a także największe stawy na Przyrębie: Leliwę i Pilawę. Przy odrobinie szczęścia z północnej grobli stawu Leliwa oczom naszym może ukazać się niesamowity widok. Przy dobrej przejrzystości powietrza widać z tego miejsca Tatry!

Stawy spytkowickie

Do gospodarstwa dostaniemy się podążając z Zatora w stronę Skawiny i Krakowa drogą krajową 44. Ok. 200 m za niestrzeżonym przejazdem kolejowym skręcamy w lewo i dalej już prosto.

Grabnik, Starościński, Wawrzek, Artur, Róża. Takie nazwy noszą stawy w gospodarstwie rybackim Spytkowice. To właśnie w tym gospodarstwie rybackim przeprowadza się w naturalny sposób tarło zatorskiego karpia. Czupryński, największy staw w kompleksie stawów „Spytkowice” ma powierzchnię 39 ha, pozostałe stawy mają po ok. 20 ha a jest ich, nie licząc tarlisk, 66. Stawy upodobał sobie kwitnący na żółto grzybieńczyk. Woda doprowadzona jest kanałem – młynówką z jazu w Grodzisku. Kempik, Orłowiec, Smolicki Stary podziwiać można wdrapując się na kopiec Grunwald w Palczowicach.

Ślepowrony

Ślepowrony upodobały sobie poźwirowe zbiorniki wokół Skawy. Co ciekawe wydobycie żwiru przy użyciu bardzo głośnych maszyn zupełnie im nie przeszkadza. Ich obecność to niewątpliwie największa ornitologiczna atrakcja Doliny Karpia. Oprócz ślepowrona spotkać tutaj można czapłę purpurową, bąka, bączka, hełmiatkę, zielonkę, sieweczkę obrożną, wąsatkę i rybitwę białowąsą.

Świeżość karpia przed wiekami
Zatorski karp zanim trafił na królewski stół, przechowywany był w specjalnych stawach w Krakowie. Czasem dłużej, czasem krócej. Do oznaczania świeżości ryby używano prostej metody. Rybom obcinano płetwy. Karp pozbawiony trzech płetw na królewski stół się nie nadawał. Dziś takie oznaczanie „świeżości” ryb jest niedopuszczalne.

*Wirtualne
Muzeum Karpia*

Na terenie gospodarstwa działa Ośrodek Hodowli Zwierzyny Polskiego Związku łowieckiego a na stawach organizowane są polowania. Podczas Święta Karpia” myśliwi uruchamiają specjalną „linijkę myśliwską” którą można dotrzeć z centrum Zatora do OHZ, by go zwiedzić i posłuchać gawędy o zwierzętach.

Do gospodarstwa w Spytkowicach należy jeszcze jeden staw, który położony jest z dala od kompleksu, przy drodze do przeprawy promowej w miejscowości Przewóz. To jeden z największych i najstarszych stawów w Dolinie Karpia – Kasztelan. Wybudowany został w XVI wieku rękami jeńców tatarskich na polecenie kasztelana Wawrzyńca Myszkowskiego. Kasztelan Myszkowski toczył spory z księciem zatorskim Januszem V o wodę do stawu w Laskowej. Księżę, mimo nakazu króla, zatrzymywał wodę, na czym cierpiała gospodarka Myszkowskiego. Panowie spotkali się przypadkiem podczas objazdu posiadłości, doszło do sprzeczki zakończonej pojedynkiem i śmiercią księcia Janusza. Było to 17 września 1513.

Stawy w Laskowej

Niedaleko spytkowickiego gospodarstwa znajdziemy kolejny kompleks ok. 90 stawów. Zakład Doświadczalny w Laskowej, jako jeden z dwóch ośrodków w naszym kraju, zajmuje się utrzymywaniem czystej linii karpia zatorskiego. W zakładzie przeprowadzane jest sztuczne tarło karpia, szczupaka i innych gatunków ryb. Zakład bierze udział w programie przywrócenia rzekom jesiotra ostronosego.

Stawy w Rudzach

Rudzkie stawy w większości znajdują się w rękach prywatnych. Stawy nie są duże. Ciekawy jest ich układ połu-

dniowej części kompleksu, który zachował się z czasów gdy stawy budowano w tzw. systemie paciorkowym. Kolejne stawy, budowane były jeden za drugim. Wodą z pobliskiej rzeki zasilany był najwyżej położony a z niego woda spływała do kolejnych.

Stawy na Bugaju

Do stawów na Bugaju można dojechać kierując się z Rynku w stronę Wadowic i skrócić w ul. Jana Pawła II. Po przejechaniu ok. kilometra stawy „pojawią” się po prawej stronie drogi. Można też jechać w kierunku Andrychowa. Po kilkuset metrach od zjazdu na Andry-

chów zaczną się po prawej stronie drogi groble bugajskich stawów. Stawy na Bugaju są bardzo stare. Nazwy niektórych z nich pojawiają się w dokumentach z XIV wieku. Kompleks składa się z ok. 20 stawów. Woda do stawów dostarczana jest kanałem z Wieprzówki.

Dolina Karpia

Dolina Karpia nie jest krainą geograficzną lecz obszarem, na którym działa Stowarzyszenie Dolina Karpia. W jego skład wchodzi siedem gmin: Brzeźnica, Osiek, Polanka Wielka, Przeciszów, Spytkowice, Tomice i Zator. Stowarzyszenie postanowiło wykorzystać wielowiekową tradycję hodowli karpia zatorskiego do promocji re-

gionu. W efekcie zatorski karp stał się sławny w Polsce i poza jej granicami. Sława spowodowała, że cały region zasilony został olbrzymim strumieniem pieniędzy z różnych źródeł. Znacznie wzrósł ruch turystyczny a region zaczął dynamicznie się rozwijać. Stowarzyszenie ma swoją siedzibę w Zatorze, który obwołany został stolicą Doliny Karpia.

Zainwestuj

Gmina Zator posiada bogatą ofertę nieruchomości przy zbiornikach wodnych pod inwestycje związane z turystyką, hotelarstwem i gastronomią. Jednym z takich miejsc jest teren wokół zbiornika wodnego Tęczak w Trzebieńczycach. Jest już nawet gotowa koncepcja zagospodarowania terenu, przygotowana przez Małopolską Agencję Rozwoju Regionalnego we współpracy z Gminą Zator, z przeznaczeniem nieruchomości pod budowę Wioski Rybackiej.

Skąd popularność karpia przed wiekami?

Karp, jak wszystkie ryby, mogły być spożywane podczas obowiązków i przestrzeganych wówczas bezwzględnie postów. Karp zatorski miał tę przewagę, że był dostępny, hodowany w pobliżu wawelskiego zamku. Lepiej było zjeść kawałek ryby niż skosztować mięs i narazić się na dotkliwą karę jeszcze w doczesnym życiu.

*Stowarzyszenie
Dolina Karpia*

*Przepisy
z Dłuniny Karpia*

*Pobiera zatorskiego
książkę
kucharską*

Pyszne jedzenie

Okolica słynie ze znakomitej, tradycyjnej kuchni. Prym wiedzie karp przyrządzany na ponad 100 sposobów. Wiele produktów zyskało już odpowiednie certyfikaty. Lokalne specjały dość często z różnych targów, konkursów i prezentacji przywożą nagrody.

Na unijną listę produktów z chronioną nazwą pochodzenia wpisany jest karp zatorski. Długa jest lista produktów regionalnych i tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na liście tej znajdziemy: zatorskiego karpia, zarówno surowego, jak i wędzonego czy w zalewie octowej, karpia osieckiego z pobliskiego Osieka, Sernik królewski z Ryczowa, Kaszanę, czyli kiszkę z kapustą zasmażaną z Paszkówki, Prażone – prażonki polańskie z Polanki Wielkiej.

Dobłą okazją do kosztowania lokalnych specjałów są wszelkie imprezy plenerowe w okolicy. Można degustować, można kupować. Często organizowane są także pokazy i konkursy, a podczas Święta Karpia zazwyczaj gotowany jest olbrzymi gar zupy rybnej.

Przepisy na lokalne przysmaki doczekały się książkowych wydań. Publikacje rozchodzą się jak ciepłe bułeczki. Na szczęście większość z nich można odnaleźć w internecie i pobrać na domowy komputer.

Tradycyjne przysmaki znajdziecie w ofercie prawie wszystkich restauracji i punktów gastronomicznych w całej okolicy. I jeszcze jedna uwaga. Nieuczciwi handlowcy w głębi kraju sprzedają czasem karpia z Zatora, a to nie to samo, co karp zatorski!

Karp wędzony
fot. Łukasz Dziędzic

karpi zatorski

Chroniona Nazwa Pochodzenia

Lista produktów tradycyjnych województwa małopolskiego
prowadzona przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Revel

Myśliwska

Karpik

River Park

Zakupy, gastronomia, agroturystyka i noclegi

Zakupy

W Zatorze bez problemu zaopatrzymy się we wszystkie potrzebne rzeczy. Są sklepy spożywcze, przemysłowe, elektryczne i elektroniczne, papiernicze. Nie ma konieczności udawania się na zakupy do oddalonych Wadowic, Andrychowa czy Oświęcimia, chyba że zależy nam na większym wyborze. Ale przecież nie na zakupy tu przyjechaliśmy. W nocy czynny jest sklep monopolowy przy ul. Kościuszki oraz stacja paliw przy wylocie w stronę Wadowic.

Gastronomia

Przyjeżdżając do Zatora koniecznie trzeba spróbować tradycyjnych dań. Oferta gastronomiczna jest bogata i niedroga. Można śmiało powiedzieć, że w Zatorze dobrze nas nakarmią a przy okazji nie zrujną naszego rodzinnego budżetu.

Większość restauracji znajdziemy wokół Rynku. Obok magistratu znajduje się restauracja „Myśliwska”, której specjalnością są dania z dziczyzny oraz potrawy z karpia zatorskiego. Wnętrze nawiązują do nazwy restauracji a także do rycerskich tradycji tej ziemi („Pivnica pod Mieczami”). Nad restauracją działa niewielki hotel, oferujący 30 miejsc noclegowych.

Tuż obok znajduje się restauracja Revel. Kuchnia poleca dania włoskie, tradycyjne polskie, dania z karpia oraz certyfikowany produkt lokalny – chleb Revel. Wnętrze jest bardzo przyjemne. Dzieci na pewno zainteresuje akwarium. Wejść do restauracji można już teraz skanując QR kod. Na chłodny napój można wpaść też do niewielkiego baru w kamienicy po

północnej stronie Rynku. Bardzo przyzwoite, szybkie dania proponuje restauracja „Kebab Istambuł”. W lecie w kilku miejscach kupić można lody. Tradycyjną polską kuchnię proponuje też restauracja „Pod Lipami”, na wyjeździe z Zatora w kierunku Oświęcimia, na przeciwko Energylandii. Zjemy tam tradycyjny żurek polski - polewkę, golonkę czy bigos. Posiłki serwują również działające w parkach rozrywki restauracje i punkty gastronomiczne. Zjemy też na łowiskach Karpik, Podolsze i w Zatorze. W wielu miejscach znaleźć można miejsca przygotowane do grillowania.

Noclegi

Baza noclegowa jest przyzwoita. Działające w okolicy hotele i schroniska oferują noclegi o różnym standardzie i w różnych cenach. W Zatorze i okolicach działają także gospodarstwa agroturystyczne. To dopiero początek rozwoju branży hotelarskiej w tej okolicy. Z pewnością zainteresowanie, jakim cieszą się lokalne atrakcje sprawią, że miejsc noclegowych przybędzie.

Hotele, schroniska i agroturystyka

Bogusław Kciuk, Zator, Bugajska 50

Noclegi Zator Mariusz Ciężarek,
Zator, ul. Wadowicka 28, tel. 693 994 723

„Oldach” Dorota Augustyniak,
Zator, Łowiczki 76, tel. 667 741 122

„Lawendowe siedlisko” Zator, Palczowice 4,
tel. 33 841 26 22, 533 930 601

„Dworek Młynarza” - edukacyjne gospodarstwo agroturystyczne, Rudze 2, tel. 664 927 182, 33 823 00 96
Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy „Karpik”
Graboszyce 192, tel. 33 84 12 050,
e-mail: biuro@karpik.pl

River Park – Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy
Zator, ul. Parkowa 8, tel: 33 84 12 261, 601 587 222,
e-mail: kontakt@riverpark.com.pl

„Restauracja Myśliwska” Zator, ul. Krakowska 2a
tel. 33 8412 125,

e-mail: biuro@restauracja-mysliwska.pl

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Grodzisku,
Grodzisko 100, tel. 33 8412 278 lub 698 924 154

W pobliżu:

„Kalina”, Tomice, ul. Floriańska 97, tel. 873 71 66, 692 706 115

„Cichy zakątek” Frydrychowice 39, tel. 608 060 491

Pałac w Paszkówce Zespół Hotelowo-Parkowy
tel. 33 87 93 033, e-mail: palace@paszkowka.pl

Gospodarstwo agroturystyczne – Stanica „Victoria”,
Marcyporeba 212, tel. 33 87 92 411

„RADOČZA PARK” Hotel*** Active&Spa

ul. Parkowa 1, Radocza k. Wadowic,
repcja@radoczapark.pl tel. 33 873 49 10

Gospodarstwo Agroturystyczne „Stajnia Grudki”
ul. Kolejowa 23, 34-103 Woźniki, e-mail: stajnia_grudki@op.pl tel. 660 463 179, 33 8794 686 /noclegi/
tel. 608 791 374 /jazda konna/

Restauracje

Restauracja Myśliwska, Zator, Rynek 11,
czynne pn-czw 10:00-22:00, pt-sb 10:00-24:00 nd 9:00-22:00.

Restauracja i Ośrodek Rekreacyjno-Turystyczny Karpik
Graboszyce 192, czynne od 7:00 do 22:00

Revel Pub, Zator, Rynek 12-14 tel. 33 841 24 99,
czynne codziennie od 11:00

Kebab Istambuł, Zator, Rynek 2,
czynne pn-pt 10:00-21:00 sb 10:00-21:30
nd 15:00-21:30

Zajazd „Łowisko”, Zator, ul. Oświęcimska 35, tel. 33 841 15 02 lub 603 417 727; czynne codziennie 10:00-22:00

Restauracja „Pod Lipami”, Zator, Aleja 1 Maja 5,
tel. 33 841 27 98 (naprzeciwko rodzinnego parku rozrywki „Energylandia”), czynne codziennie w porze zimowej 10:00-18:00, w porze letniej 10:00-20:00

River Park Nad Skawą, Ośrodek Rekreacyjno Wypoczynkowy, ul. Parkowa 8, Zator. Karczma czynna codziennie od pn-pt 10:00-21:00 sb-nd 9:00-22:00

Cafe Bar, Zator, ul. Wadowicka 61a, tel. 33 841 27 38,
czynne codziennie pn-czw 7:00-23:00 pt-sb 7:00-24:00
nd 9:00-24:00

Restauracje w ENERGYLANDII

W pobliżu

Restauracja „Czeremcha” (przy hotelu „Radocza Park”***)
Radocza 213, tel. 33 873 43 57, 721 089 825,

e-mail: k.swiatkowska@radoczapark.pl, czynna codziennie 12:00- 22:00

Restauracja „Suprise”, Tomice, ul. Starowiejska 52A,
tel. 33 873-49-10, 602 - 738 – 122

Restauracja „CYPRYSEK” Tomice, ul. Wadowicka 67,
tel. 33 873 71 91, czynne 09:00-21:00

Kompleks restauracyjny i drink bar w Pałacu w Paszkówce, Paszkówka 137, tel. 33 87 93 033,
Zachęta Bar, Brzeźnica 43, tel. 33 879 20 64

Pałac w Paszkówce

Radocza Park

Stajnia Grudki

Gdzie kupić karpia?

Sprzedają karpia przede wszystkim Rybacki Zakład Doświadczalny ale karpia można kupić także na łowiskach, w przydrożnych punktach sprzedaży, zwłaszcza przed świętami, bądź w prywatnych firmach specjalizujących się w produktach z ryb np. Spizarnia Doliny Karpia.

Na ryby!

Dolina Karpia to przede wszystkim raj dla wędkarzy. Łowiska są bardzo atrakcyjne, pełne różnych ryb, nie tylko zatorskiego karpia. Informacje o łowiskach pochodzą z Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze.

Łowisko Wędkarskie Graboszyce

Są to trzy poźwirowe zbiorniki Zatorskiego Towarzystwa Wędkarskiego. Jezioro „Długie” o powierzchni 9 hektarów, dno jeziora mieszane z kilkoma żwirowymi wypłycciami. Rybą dominującą jest duża populacja leszcza, karpia i sandacza. Złović również w nim można ładne okazy karasi, płoci a nawet kleni. Dodatkowo jezioro upodobała sobie rodzina bobrów zamieszkująca go od strony rzeki Skawy. Jezioro „Z wyspą” o powierzchni 5 hektarów. Dno w większości pokryte jest warstwą mułu. Na środku znajdują się dwie wysepki dookoła których jest wiele zalanych drzew i wypłyccień. Jezioro upodobały sobie duże karpie i sumy, złović również w nim można ładne karasie, liny, okonie, okonie, szczupaki i płocie. Jezioro „Zarośnięte” o powierzchni 3 hektarów. Dno w większości pokrywa roślinność wodna. Zbiornik ten dominuje w dużą populację szczupaka i amura, złović również w nim można karpie, karasie, liny i płocie. Szczegóły pod nr telefonu: 506 146 777.

Zakole A

Łowisko licencyjne Zatorskiego Towarzystwa Wędkarskiego i klubu „Karaś”. Łowisko znajduje się na terenie dwóch miejscowości, Smolice i Rozkochów k/Zatora. Dojazd do łowiska z trasy Zator – Chrzanów, wzdłuż Wisły. Średnia głębokość od 1,5m do 10m. Powierzchnia 52 ha. Rybami dominującymi są: karpie, amury, leszcze, karasie, szczupaki, sandacze, sumy, płocie i duże okonie. Licencję na połów

ryb wykupić można w Sklepie wędkarsko-zoologicznym „Nemo II”, Andrychów, ul. Krakowska, Sklepie wędkarsko-zoologicznym „Nemo”, Wadowice, ul. Krakowska, Punktzie gastronomicznym przy łowisku, Graboszyce, ul. Wadowicka oraz na stacji paliw „Orlen”, Zator, ul. Wadowicka. Szczegóły pod nr telefonu 506 146 777.

Tęczak

Zbiornik Zatorskiego Towarzystwa Wędkarskiego. Średnia głębokość od 1,5 do 4m. Powierzchnia łączna lustra wody 17h. Jezioro znajduje się w miejscowości Rudze k/Zatora. Dojazd do łowiska drogą krajową nr28 z Wadowic do Oświęcimia. Akwen zarybiany jest już od ponad 25 lat przez ZTW, dzięki tak długotrwałemu i racjonalnemu gospodarowaniu w zbiorniku pływa duża populacja karpia powyżej 25 kg. Największy złowiony dotychczas karp ważył 30,500 kg i jak dotąd jest największym złowionym okazem w Dolinie Karpia. Został upolowany we wrześniu 2011r. Na łowisku obowiązuje zasada +65, „No kill”. Szczegóły pod nr telefonu 506 146 777.

Karpik

Łowisko komercyjne „Karpik” znajduje się w miejscowości Graboszyce koło Zatora. Średnia głębokość od 1,5 do 6m powierzchnia 10 ha. Zbiornik zarybiany jest od 15 lat przez właściciela, dzięki czemu w łowisku można złović dużo karpia w przedziale od 10 do 20 kg. Łowisko Karpik dysponuje także małym zbiornikiem o powierzchni 3 ha, jest to zbiornik obfitujący w nieco mniejsze okazy, ale dający dużo frajdy i wprost wymarzony dla początkujących wędkarzy. Łowisko „No kill. Obowiązują haczyki bezzaździorowe, maty i worki karpiove. Jezioro bardzo dobrze rozbudowanym zapleczem, obok znajduje się restauracja z hotelem, plac zabaw, korty tenisowe, więc cała rodzina

znajdzie coś dla siebie, a my możemy skupić się na polowaniu na naprawdę piękne okazy. Rezerwacja stanowisk karpionych:

tel. 600 281 211, 33 841 20 50, 33 841 20 95

Łowisko Podolsze

Łowisko wędkarskie Podolsze położone jest przy drodze Zator – Smolice. Składa się z trzech zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 14 ha. Największy z nich to zbiornik o powierzchni ok 10 ha, pozostałe dwa to oczka wodne o wielkości 1 ha. Zbiorniki powstały w wyniku eksploatacji żwiru z związku z tym ich głębokość jest bardzo zróżnicowana od 2–14 m. Stwarza to możliwość występowania różnorodności rybostanu, który dobrze czuje się w krystalicznej wodzie o różnej temperaturze oraz natlenieniu. Rybami dominującymi są: karp, karaś, lin, jaź, płóc, wzdregę, węgorz oraz ukleja. Nie brakuje również amura oraz ryb drapieżnych: sandacza, suma, szczupaka, okonia, który występuje tu masowo, przeciętnie o wielkości 20-30cm.

Szczegóły: Sklep wędkarsko-zoologiczny w Zatorze, ul. Różana, tel. 33 841 00 41, 509 465 914

Łowisko na Podlipkach

Łowisko - położone w Zatorze przy ul. Oświęcimskiej (wyjazd z Zatora w kierunku Oświęcimia), czynne jest codziennie. Wędkowanie zabronione jest bez ważnego karnetu. Karnet dzienny obowiązuje od 5.00 do 20.00, karnet nocny obowiązuje od 20.00 do 5.00. Obsługa łowiska sprzedaje karnety uprawniające do wstępu na teren łowiska. W ramach karnetu nie pobiera się dodatkowych opłat za złowione ryby. Sprzedaż ryb z płuczki: codziennie w godz. 6:00-20:00. Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 603 417 727, 33 84 11 502

Łowisko Podolsze

Łowisko Karpik

Ulotka o Tariskach

*Strona
Regionalnego
Ośrodka Kultury
w Zatorze*

*Twoi bliscy bawią się podczas Święta Karpia w Zatorze?
Chcesz zobaczyć jaką pogodę jest teraz w sercu Doliny Karpia?
Zeskanuj kod i zobacz, co dzieje się na zatorskim Rynku.*

Kulturalnie

Będziecie mile zaskoczeni ofertą kulturalną Zatora i całej Doliny Karpia. Ośrodki kultury świetnie radzą sobie ze znajdowaniem zewnętrznych funduszy na imprezy, koncerty, kultywowanie tradycji. Wydawane są przewodniki, ulotki, foldery, książki kucharskie. Centrum kulturalnym Doliny jest Zator ze swoim Regionalnym Ośrodkiem Kultury. Turystom z pewnością przypadnie do gustu oferta imprez plenerowych, ze sztandarowym Świętem Karpia czy świątecznymi jarmarkami. W budynku przy Palcu Jana Matejki działa galeria „Szkłana”, w której swoje prace wystawiają znani artyści. Kolejna galeria usytuowana jest na poddaszu zabytkowego budynku Sądu Grodzkiego w Rynku. ROK Zator jest organizatorem ok. 500 koncertów, recitali, spektakli, wykładów, warsztatów, zajęć rocznie. Pod opieką ROK-u działają m.in. Zatorska Orkiestra Dęta, Dziecięcy Zespół Ludowy, zespoły taneczne i śpiewacze. Aktualną ofertę ośrodka znaleźć można na stronie internetowej rokozator.pl lub na Facebooku.

Festiwal Małopolska Wielu Kultur - Przenikanie.
Zbigniew Wodecki.
fot. Jacek Pasternak

Zatorskie kalendarium

Kolędować małemu - Przegląd kolęd i pastorałek - styczeń

Przeгляд przedstawień jasełkowych – styczeń

Festiwal Tańca w Zatorze - przegląd różnorodnych form tanecznych – marzec

Ogólnopolskie Mistrzostwa Doliny Karpia w Scrabble – weekend z niedzielą palmową

Zatorski Jarmark Wielkanocny - degustacja potraw wielkanocnych przygotowanych według tradycyjnych receptur, stragany z rękodziełem, warsztaty, stragan z karpim zatorskim i potrawami regionalnymi - niedziela palmowa, Rynek w Zatorze

Zatorskie Odpusty - jarmark, stragany z rękodziełem, warsztaty, kiermasz zabawek ludowych ze Stryszawy, stragan z karpim zatorskim i potrawami regionalnymi, animacje dla dzieci, stragany odpustowe oraz koncerty, biesiady, pokazy tańca - ostatnia niedziela kwietnia, Rynek w Zatorze

Wiosenny koncert na wiersze - Konkurs recytatorski dla uczniów szkół podstawowych – kwiecień

Bieg Konstytucji 3 Maja, Rudze

Artystyczna Skarbnica - Przegląd szkolnej działalności artystycznej – maj

Spotkania teatralne - maj

Majowy Piknik Rodzinny - stragany z rękodziełem, warsztaty, stragan z karpim zatorskim i potrawami regionalnymi, animacje dla dzieci, koncerty, pokazy taneczne, zabawy integracyjne, konkursy i turnieje - maj, Rynek w Zatorze

Konkurs wiedzy ogólnej dla uczniów o Tytuł „Dziecięcego Burmistrza Zatora” - maj

Zmalujmy Coś Razem - piknik plastyczny dla całej rodziny, wspólne malowanie gigantycznych obrazów - maj, Plac Jana Matejki, Galeria Szklana, sala widowiskowa ROK

Dzień Dziecka z ROKiem - spektakle teatrów dla dzieci, pikniki bajkowe, animacje dla dzieci, zawody sportowe na Orliku – czerwiec, plac zabaw przy przedszkolu „Złota Rybka”, ROK, Orlik w Palczowicach

MUZA- Festiwal Piosenki- czerwiec

Zatorska Gala Kultury - popis uczestników zajęć artystycznych organizowanych przez ROK Zator - czerwiec, ROK Zator

Święto Karpia - trzydniowy festiwal kulinarno-artystyczny, prawdziwy raj dla smakoszy ryb a zwłaszcza zatorskiego karpia. Koncerty lokalnych artystów, występy znanych i lubianych gwiazd, stragan z karpim zatorskim i potrawami regionalnymi, pokazy kulinarne, galeria plenerowa, wystawy w ROK, jarmark, imprezy rekreacyjne i rodzinne. Największa tego typu impreza w regionie - pierwszy weekend lipca, Rynek w Zatorze

Letnia scena muzyczna - cykl plenerowych koncertów - każdy piątek od połowy lipca do końca sierpnia, Rynek w Zatorze

ARTMOST - tematyczna impreza rodzinna (np. w rytmach celtyckich czy afrykańskich), zabawy integracyjne, konkursy, ogródek zabaw dla najmłodszych, malowanie twarzy, zabawy z chustą animacyjną, akcje plastyczne, warsztaty taneczne, degustacje, koncerty i pokazy - lipiec - sierpień, Rynek w Zatorze

Festiwal Małopolska Wielu Kultur – cykl różnorod-

Dlaczego?

Jan Matejko ma w Zatorze swój plac a jego imię nosi Regionalny Ośrodek Kultury w Zatorze.

Dlaczego? Powodów jest kilka. Po pierwsze wiemy o dwóch wizytach Jana Matejki w Zatorze.

Przyjechał tu, by dostarczyć do Zamku namalowane przez siebie obrazy. Po drugie pięknie malował. Po trzecie jego imię nosi zaprzyjaźniona z Zatorzem krakowska Akademia Sztuk Pięknych.

Święto Karpia 2014. Na scenie BIG CYC

fot. Jacek Pasternak

nych wydarzeń artystycznych: prezentacje, warsztaty, wystawy, koncerty i widowiska, prezentujących wielokulturowość Małopolski

- sierpień, ROK Zator, Galeria Szklana, Rynek w Zatorze
Konkurs "Rękodzieło Doliny Karpią"- wrzesień

Piknik Pożegnanie Lata – impreza rodzinna, konkursy, turnieje, zabawy integracyjne, malowanie twarzy, zabawy z chustą animacyjną, pokazy sprawnościowe - sierpień, osiedle Podlipki

Turniej Sołectw Gminy Zator- wrzesień

Plener malarsko-rzeźbiarski studentów Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie - warsztaty dla młodzieży oraz wykłady na temat sztuki prowadzone przez wykładowców ASP, poplenerowa wystawa - październik

Kocioł Poezji - konkurs poetycki, listopad

Wielkie Zatorskie Żniwa Karpiove - tradycyjne odłowy karpia, stragan z karpem zatorskim i potrawami regionalnymi, pokaz wędzenia karpia zatorskiego, jarmark muzyczny nad stawami, biesiada muzyczna - pierwsza lub druga niedziela października, stawy zatorskie

CIUCHCIA - konkurs recytatorski dla przedszkolaków i zerówkowiczów- grudzień

Zimowe Barwy Bluesa – koncert zespołów bluesowych - grudzień, ROK Zator

Zatorski Jarmark Karpiovy – Święta w Dolinie Karpią - kiermasz świąteczny, stragan z karpem zatorskim i potrawami regionalnymi, stragany z rękodziełem, koncerty, recitale, spotkania świąteczne dla dzieci i młodzieży - grudzień, Rynek w Zatorze

10 lat współpracy

Mija 10 lat współpracy gminy Zator z krakowską Akademią Sztuk Pięknych. W 2004 roku burmistrz Zatora Zbigniew Biernat oraz Rektor ASP prof. Jan Pamuła podpisali umowę, która była formalnym dopełnieniem rozpoczętej już na polu konserwacji dzieł sztuki współpracy. Co daje współpraca? Studenci Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki mają możliwość praktykowania z prawdziwymi zabytkami. Organizowane są także dla nich plenery. Wykładowcy chętnie wystawiają swoje prace zatorskiej galerii „Szklanej”. Gmina z kolei, krok po kroczku, odnawia zabytki. Współpraca zaowocowała już m.in. renowacją obrazu przedstawiającego Matkę Boską z Dzieciątkiem w kościele parafialnym w Zatorze, kamiennego krzyża wotywnego w Rudzach, figur kamiennych przedstawiających św. Jana Nepomucena w Palczowicach i Podolszu. Rozpoczęła się odnowa bramy ceglanej wiodącej do Pałacu Potockich. Po powstaniu w 2010 roku Galerii Szklanej Regionalnego Ośrodka Kultury zorganizowane zostały trzy wystawy indywidualne oraz jedna wystawę zbiorową z udziałem pedagogów z Katedry Sztuk Pięknych. Współpraca ma też inny wymiar. Zator stał się rozpoznawalny wśród krakowskich artystów. Między mieszkańcami Zatora a ludźmi z ASP zawiązała się nić porozumienia, zawiązały się przyjaźnie. Dowodem wielkiego znaczenia współpracy gminy z uczelnią jest fakt przyznania w 2012 tytułu Honorowego Obywatel Gminy Zator prof. Grażynie Korpala.

Galeria
Szklana

Zatorland

Energylandia

Rodzinne parki

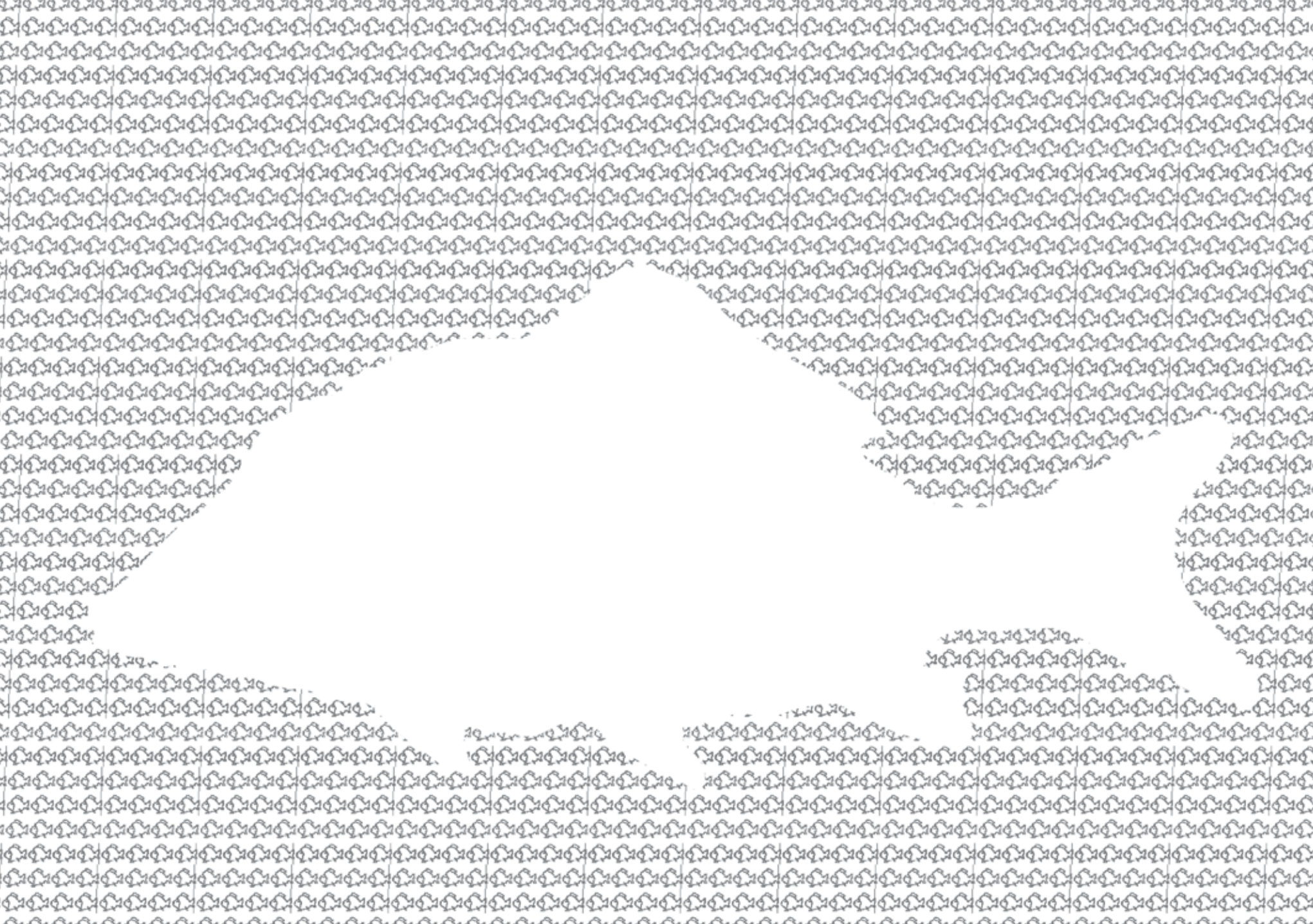
Zatorland i Energylandia czyli dwa magnesy, które ściągają do Zatora tysiące turystów. Parki dbają o to, by oferta była cały czas atrakcyjna, by pojawiały się nowości. Nie sposób za tymi zmianami nadążyć a wymienianie atrakcji dostępnych w parkach mija się z celem, od razu odeślemy Was do stron internetowych i fanpage'ów na Facebook'u a przede wszystkim do samych parków.

Te zmiany sprawiają, że parki można odwiedzać wielokrotnie, bez obawy, że się znudzą. Na to, by w pełni skorzystać ze wszystkich atrakcji, potrzebne są min. dwa dni. A my cały czas zachęcamy do tego, by zostać tutaj dłużej. Dla zachęty warto wspomnieć, że mieszkańcy gminy Zator oraz uczniowie zatorskich szkół mogą otrzymać ENERGYKARTĘ GMINY ZATOR, która uprawnia do wejścia za złotówkę. Miejscowi mają także 50% zniżki na wszystkie atrakcje Zatorlandu.

Z lotu ptaka
fot. Monika Dziedzic

CHRZANÓW

Libiąż

Chelmek

OSWIECIM

Zator

Alwernia

Czemichów

Brzeźnica

WADOWICE

Koty

Andrychów

Kalwaria
Zębrzydowska

COMPASS

Wydawnictwo Kompass

Od lewej: Andrzej Żwawa i Antoni Koszyk
fot. Monika Dziedzic

Tradycyjnie

W średniowieczu Zator słynął z karpia, rzemiosła i... piwa. Prócz karpia, na królewskie stoły trafiało znakomite zatorskie piwo, bardzo cenione w całej okolicy. Dziś po miejscowym piwowarstwie ślądów już nie ma, coraz mniej też rzemieślników.

Na opowieść o młynarstwie warto udać się do Rudz (jadąc w stronę Wadowic skręcamy w prawo, przed mostem na Wieprzówce w Rudzach). Od sześciu wieków młynarstwem zajmuje się tam rodzina Sopickich.

W Rudzach znajdziemy też ostatni w okolicy warsztat kowalski Antoniego Koszyka. Kiedyś przed kuźnią ustawiały się od rana kolejki. Dziś, od czasu do czasu, wpadnie ktoś podreperować lemiesz.

W Zatorze na warsztaty z wikliniarstwa zaprasza mistrz tego trudnego rękodzieła Andrzej Żwawa. Zarówno młyn, kuźnia jak i warsztat wikliniarski nie są muzeami ale ich właściciele nie odmówią gawędy i zwiedzania.

O tradycję dbają pręźnie działające w okolicy koła gospodyń i gospodarzy wiejskich i stowarzyszenia o podobnym charakterze. W gminie organizuje się dożynki, działają zespoły ludowe.

Stąd pochodzą

Profesor Akademii Krakowskiej i kaznodzieja Paweł z Zatora. To właśnie on wygłosił płomienne kazanie na pogrzebie króla Władysława Jagiełły. Jego imię nosi zatorska biblioteka

W Zatorze urodził się profesor Roman Rybarski polski ekonomista i polityk.

W 1901 roku w Zatorze urodził się polski prawnik, profesor UJ Konstanty Grzybowski.

Prof. inż. Gustaw Müldner budował w 1915 most nad Skawą. W sierpniu urodził się tutaj jego syn Wiesław Müldner-Nieckowski, polski rzeźbiarz, autor wielu medali.

Dzieciństwo w Zatorze spędziła aktorka Anna Seniuk

Z Palczowic pochodzi właścicielka jednego z najbardziej rozpoznawalnych, miłych i ciepłych głosów w polskim eterze Ewa Kwaśny.

W starym młynie u Sopickich

fot. Monika Dziedzic

Buczyna niedaleko Laskowej

fot. Monika Dziędzio

Ważne adresy i telefony

Urzędy i instytucje:

Urząd Miejski w Zatorze
Plac Piłsudskiego 1
tel: 33 841 22 12, 841 22 13,
www.zator.pl
e-mail: gmina@zator.pl
Godziny urzędowania:
pon. 7:30 - 15:30, wt. 7:30 -
17:00, śr. 7:30 - 15:30, czw.
7:30 - 15:30, pt. 7:30 - 14:00

Regionalny Ośrodek Kultury
Doliny Karpia w Zatorze
Plac Jana Matejki 1
tel. 33 841 21 66
e-mail:
sekretariat@rozkzator.pl
www.rokzator.pl

Publiczna Biblioteka im.
Pawła z Zatora
Plac Piłsudskiego 2
tel. 33 841 22 19
e-mail: bib_pub.zator@vp.pl
www.bibliotekazator.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Zatorze
ul. Palimąki 2
tel. 33 841 22 17
www.opszator.pl
e-mail:
ops_zator@poczta.onet.pl

Zakład Gospodarki Komu-
nalnej Sp. z o.o.
ul. Zamkowa 4
e-mail:
sekretariat@zgak-zator.pl
Biuro Obsługi Klienta
Rynek 2
tel. 33 841 28 96
Godziny pracy kasy:
Pon.-pt. 8:00 – 16:00

Urząd Pocztowy Zator
ul. Tadeusza Kościuszki 2
tel. 33 841 22 23
dni robocze: 8:00-15:30
soboty: 08:00-14:00
niedziele i święta: nieczynne

Kościół:
Zator, p. w. świętych Wojcie-
cha i Jerzego,
Plac Kościuszki 3,
tel. 33 841 22 21
Msze Święte w niedziele
i ważniejsze święta: 7:00;
9:00; 10:30; 12:00; 18:00
Msze Święte w niedziele
w okresie wakacyjnym: 7:00;
9:00; 10:30; 18:00

Graboszyce, p. w. Świętego
Andrzeja Apostoła

tel. 33 841 25 93
Msze Święte w niedziele
i święta: 8:00, 10:30

Palczowice, p. w. Świętego
Jakuba Apostoła
Palczowice 26
tel. 33 841 21 76
Msze Święte w niedziele
i święta: 7:30, 10:30

Kaplice:

Grodzisko, p. w. Matki Bo-
skiej Częstochowskiej
Msze św. w niedziele i świę-
ta: 9:00

Laskowa, p. w. świętego
Franciszka z Asyżu
Msze Święte w niedziele
i święta: 8:00

Łowiczki, p. w. Matki Boskiej
Częstochowskiej
Msze Święte w niedziele i
święta – 9:30

Towarzystwa i stowarzyszenia:

Stowarzyszenie Dolina
Karpia
ul. Rynek 2
32-640 Zator

Lokalna Grupa Działania

tel/fax: 33/ 841 05 84
e-mail:
biuro@dolinakarpia.org

Lokalna Grupa Rybacka
tel/fax: 33/ 841 18 87
e-mail:
biuro.lgr@dolinakarpia.org
Biura czynne w godz. 8:00 -
16:00

Rybacki Zakład Doświad-
czalny Instytutu Rybactwa
Śródlądowego
32-640 Zator
Plac Kościuszki 5
tel. +48 33 8412128
e-mail: fishrzd@man.pl

Towarzystwo Miłośników
Ziemi Zatorskiej
32 - 640 Zator
ul. Rynek 2
tel: 603 096 381 lub 33
8412444
e-mail: tmzz@wp.pl
www.tmzz.eu

Inne:

Lotnisko Zator
Marek Nowakowski
tel. 604 576 200

TMZZ

Informacje
o gminie
zdrowotnej
w gminie Zator

W nagłych wypadkach!

Komisariat Policji w Zatorze,
ul. Kongresowa 6A
tel. 33 841 09 97, 997

Państwowa
Straż Pożarna
tel. 33 823 08 59, 998

Pogotowie Ratunkowe
tel. 33 842 22 72, 999

Pogotowie Gazowe
tel. 992

Pogotowie Energetyczne
tel. 33 841 22 34, 991

Pogotowie
Wodociągowo-Kanalizacyjne
tel. 33 841 21 51,
po godz. pracy 33 841 22 28

Lecznice Weterynaryjne:
tel. 33 841 21 60, 33 841 00 21

Przychodnie:

Przychodnia Samodzielnego
Zakładu Opieki Zdrowotnej
W Zatorze, Ul. L.Palimąki 2,
tel. 33 841 21 50
e-mail: szozzator@gmail.com
Przychodnia czynna od po-
niedziałku do piątku w godzi-
nach od 7:00 do 19:00.

Całodobowa
opieka medyczna
Miejskie Centrum Medyczne
Oświęcim, ul. Chemików 5
(budynek-Multimedsp.zo.o.),
tel. 33 488 60 97

Najbliższe szpitale:

Zespół Opieki Zdrowotnej
w Oświęcimiu
ul. Wysokie Brzegi 4
tel. 33 844 82 00
www.szpital.oswiecim.pl

Zespół Zakładów Opieki
Zdrowotnej w Wadowicach
ul. Karmelicka 5
tel. 33 87 21 200, 33 87 21 300
www.zzozwadowice.pl/

Apteki:

Apteka „Pod Lwem”
Zator, Rynek 7,
tel. 33 841 21 00
pon. - pt. 8:00-19:00,
sobota 8:00-14:00,
niedziela 9:00-12:00

Apteka „Centrum”
Zator, ul. Palimąki 2
tel. 33 841 01 22
pon. - pt. od 8:00 – 17:00
sobota 8:00 – 12:00
niedziela nieczynne

Nowa Zatorska. Apteka
Zator, ul. Kolejowa 17
tel. 33 841 20 80
pon. - pt. od 8:00 – 20:00
sobota 8:00-14:00
niedziela nieczynne

Inne:

Dom Pomocy Społecznej oraz
Zakład Opiekuńczo Leczniczy
cm. Hanny Chrzanowskiej w
Zatorze Caritas Archidiecezji
Krakowskiej
Zator, ul. Jana Pawła II 1
tel. 33 841-08-51

**CAŁODOBOWY TELEFON
ALARMOWY Gminnego
Centrum Zarządzania Kry-
zysowego: 536 189 873**

W przypadku stanów bezpośrednio zagrożenia życia, a szczególnie w sytuacji: utraty przytomności, upadków z wysokości, złamań, wypadków komunikacyjnych, nagłych zaburzeń świadomości, urazów wypadkowych powstałych w sytuacjach nagłych, nagłej duszności, porażenia prądem elektrycznym, porodu oraz dolegliwości związanych z ciążą wezwij karetkę!

Centrum Powiadamiania
Ratunkowego
tel. 112

Kotewka orzech wodny
Tropaeolum nudum (L.)

Rozkochoń

Brodla

Smolice

Oklesnia

Mirów

Lesniczanka

Miejscie

Podleże

Palczowice

Debina

Lipowa

Kamień

Siapanina

Spytkowice

Rusocice

Wielkowice

Laskawa

Górki

Laskowa

Żebryce

Dachowice

152, 9

Wróblówka

Rychnów

Polwies

Laczniny

Chrzastowice

L.T.

Grodzisko

Pasie

REGIONALNY
OŚRODEK
KULTURY
W ŻATORZE

egzemplarz bezpłatny